

A rönkfa új módszerű számbavétele

KASZA FERENC igazgató, Pécs

A faanyagkezelés terén komoly hiányosságok tapasztalhatók, amit a jelenlegi — faanyagkezelést szabályozó — két főigazgatói utasítás sem tud teljesen kiküszöbölni.

E két utasítás közül:

a) A 160/1/1953. Főig. utasítással kiadott erdészkerületvezető ideiglenes ügyrendje szabályozza a rönkfelvételezést, mely szerint a 2. b) pont 5. bekezdése előírja, hogy a rönk egyik vágáslapján *sorszám nélkül* fel kell tüntetni kalapács ráveréssel a hossz, az átm. és köbtartalmat, a másik vágáslapon a származási jelet jelzőbaltával; a választékot, a minőséget pedig ráfestéssel kell megjelölni.

E rendszer alapján egy egész apparátus végzi (4—6 fő) a kitermelt faanyag felvételezését, amikor is a felvételező szakember a köbözőkönyv forgatásával és a köbtartalom megállapításával van elsősorban lekötvé, holott az erdőgazdaságnak, de neki is mint felelős számadónak a rönkök bemérése és minősítésének műszaki munkája lenne a legfontosabb érdeke, feladata. A köbtartalomnak a rönkre való ráütése gyakori hibával is jár, ugyanis annyi felesleges szám és jel van a rönk bütűjén, hogy ember legyen, aki eligazodik rajta, s magának a számoknak a ráütögetése is sok hibalehetőséget rejt magában, emellett felesleges munkát ad. Ha a vágáskezelő erdész egyéb elfoglaltsága miatt nem volt jelen pl. a saját fogatok által végzett közelítési munkáknál, — ami, sajnos, elég gyakran előfordul — a fogatosok jegyezték fel a közelített faanyag köbtartalmát tételesen s erről, ennek alapján kapták meg a szállítójegyet. *Az ilyen munkának az lett az eredménye, hogy a vágásból egyes esetekben több faanyagot szállítottak ki, — de csak a szállítójegyeken, — mint amennyit kitermeltek.* Következésképpen több m³ maradt a vágásban egyik évről a másikra minőségi romlásnak kitéve és vagy feldolgozták tűzifának, vagy illegálisan értékesíthették, hiszen ez a rönk a vágásban már számadáson kívül volt.

Ez a rendszer lehetővé tette, hogy sokkal több m³ után kellett közelítési bért fizetni, mint amennyit kitermeltek: ez a rendszer a tágabb lelkiismeretű embereknek előnyös, a népgazdaságnak káros volt. Az erdőgazdaság az anyagellenőrzésnél, leltározásnál tudomásul vette — felelősségre vonás mellett — ha hiányzott a rönk a közbeeső, erdei, vagy MÁV rakodón, de az megvolt tömellelt, vagy erdei rakodón.

A darabszámot, vagy a sorszám — az „anyakönyvi kivonat“ — szerinti rönköt, nem kereste senki.

b) Az F. M. 215/1953. sz. utasítás „normalizált hiány“ címén iparifánál a) fenyő-féléknél 3,5%, b) kemény és lágy lombfánál 4% készletapadást engedélyvez. Ez 60 ezer m³ iparifa termelésnél egy erdőgazdaságnál mintegy 2200—2400 m³-t tesz ki.

A normán belüli hiánynak ilyen mértékű engedélyzése a felelős anyagszámadóknál tág teret biztosított a felületes munkára és a visszaélések elkövetésére.

Éppen a fentiek miatt tehát le kell egyszerűsíteni a faanyag számbavételének rendszerét: ehhez új felvételi könyvet kell biztosítani, új szállítójegyet kell bevezetni, csökkenteni kell a rönkökre írt adatokat, ha kell vezetni a rönkök sorszámozását s a sorszámból kiinduló szállítást és meg kell szüntetni az iparifánál a normalizált hiányt.

Az új felvételi könyv az alábbi formájú és a következő adatokat tartalmazza:

Sorszám	Fafaj	Választék és minőség		Méret		Választék és fafaj						Összesen	
						hossz	átm.						
		m	cm	m ³									

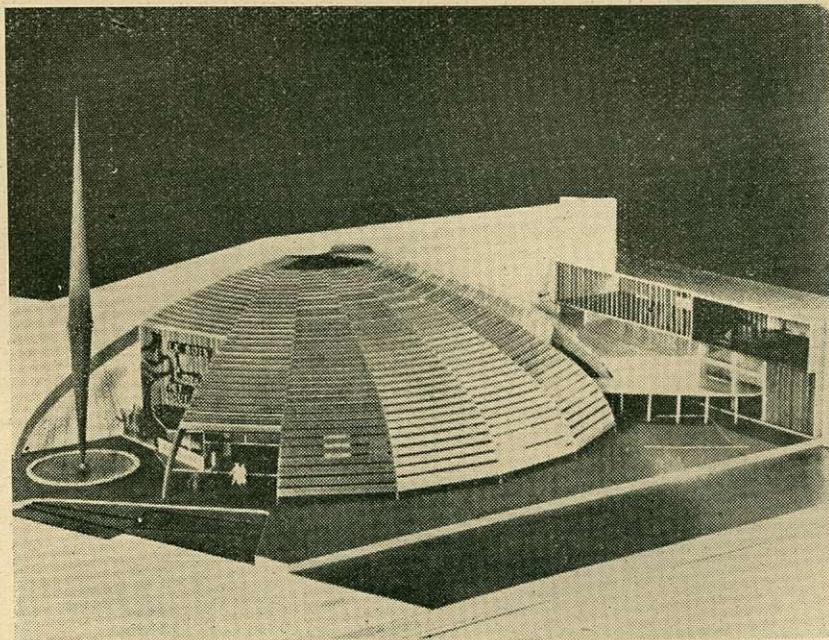
E rönkfelvételi könyv 4 példányban készítendő: egy a tőpéldány, egy példány az erdészeti bérszámfejtéshez kell, egy az erdei rakodóra, egy a MÁV rakodóra adandó.

Minden kerület 1-es sorszámmal kezdű a rönkszámozást. A rönk egyik bütűjére a sorszámot s emellé az erdészkerületi jelzőkalapács jelét ütjük, a másik bütűre a

ritkább esetben tudta a hozzá leszállított rönköket tételesen felmérni és, a sok szám közül, amelyek alig látszottak, vagy egyáltalán nem, kénytelen volt a szállítójegy adatait tényként elfogadni, hiszen már rohanni kellett a másik gépkocsi szállítmányának irányításához, átvételéhez, a vagonrakáshoz stb. Ilyen eljárás szerint a MÁV rakodókezelő a munkamenet közben azt is látja, hogy még honnan, milyen rönköt fog kapni, hiszen a felvételi könyv egyik példányában be nem karikázott sorszámú rönköket jogosan várja. Ha nem érkezik be minden rönk, az egyeztetés során megállapítható, hogy belső felhasználásra, helyi eladásra került, vagy máshova tűnt el.

Úgy gondolom, hogy a MÁV rakodókezelőnél prémiummal elő lehet segíteni azt, hogy a mennyiség ne csökkenjen s a minőség javuljon. Látszólag mintha több munkát jelentene ez a rendszer a faanyag kezelőinek, elsősorban a MÁV rakodókezelőknek, azonban ha a rönkökről le hagyjuk azt a sok jelet, ami a felvételezést meglassítja, amit keresgetünk, ha a vonszolásnál a bútú besározódik, elenyésző a többletmunka, viszont megszűnik a káosz, ami a jelenlegi rendszerből adódik s biztosított, hogy ennek bevezetése a népgazdaság érdekét szolgálja, s a felelős anyagkezelő a faanyag útját figyelemmel kísérheti, arról bármikor felelősséggel számot tud adni és ez a rendszer gátját veti a felelőtlen, lelkiismeretlen, a társadalmi tulajdonnal nem törődő anyagkezelésnek. Úgy vélem nemcsak az igazgatók, az erdésztervezetők és számviteli dolgozók érdeke az eddigi körülményes, hibákkal terhelt faanyagkezelési eljárásból eredő népgazdasági kár megakadályozása, hanem a becsületes erdészkerületvezetők és rakodókezelők érdeke is, hogy ne legyenek gyanúsításoknak és a rendszerből adódó hiányok miatt kártérítés és fegyelmi felelősségre vonásnak kitéve.

Remélem, javaslatom elfogadását nem akadályozza meg az, hogy egyes erdészkerületek rossz indigót kapnak, mivel a 4 példányos felvételi könyv és szállítójegyen az átírás nem biztosított.

Faipari kiállítási csarnok a Brüsszeli Világkiállításon